

Муляр Г. В., к.і.н.,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

УДОСКОНАЛЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В СФЕРІ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

В юридичній літературі питання вдосконалення законодавства України, що регламентує господарську діяльність приватних вищих навчальних закладів, дуже часто піднімається в роботах науковців та практиків-освітян.

Проте, недоліки законодавства та шляхи їх усунення в літературі розкриваються частково та мають досить суперечливий неоднозначний характер. У свою чергу, це потребує відповідного наукового вивчення та узагальнення питань вдосконалення правового регулювання господарської діяльності приватних вищих навчальних закладів.

У науковій літературі сьогодні існує досить значна кількість поглядів тих або інших вчених щодо вдосконалення системи вищої освіти, гармонізації та оптимізації її розвитку, в тому числі й удосконалення правового регулювання господарської діяльності системи приватних вищих навчальних закладів. Проте, варто відзначити про відсутність однастайності у поглядах вчених щодо вдосконалення правового регулювання господарської діяльності приватних вищих навчальних закладів, що пов'язано із відсутністю єдиної державної політики в сфері розвитку вищої освіти, а також із безсистемним хаотичним розвитком системи вищих навчальних закладів в Україні, починаючи з початку 90-х років ХХ століття до сьогодні.

В контексті загальної стратегії державної політики в системі законодавчого регулювання економічних відносин, вченими виділяються наступні загальні напрями вдосконалення законодавства в тій або іншій сфері господарської діяльності:

а) визначення обов'язку держави мати в постійному режимі систему програм, зокрема економічного розвитку;

б) необхідно визначитись в законодавстві з рівнем і форматом правового закріплення стратегії економічного розвитку;

в) слід створити цілісну систему державного планування;

г) необхідність дотримуватись вимог, які висуваються до юридичної техніки закріплення правових норм у нормативно-правових актах [1, с. 135-136].

Трансформуючи погляди на проблематику вдосконалення законодавства України в контексті правового регулювання господарської

діяльності приватних вищих навчальних закладів, можливо наголосити на тому, що вдосконалення законодавства повинно носити комплексний характер та здійснюватися шляхом:

- по-перше, вироблення системи програм розвитку вищої освіти;
- по-друге, забезпечення розвитку системи приватної вищої освіти відповідно до рівня розвитку економічної сфери держави;
- по-третє, здійснення реформування системи вищої освіти на відповідних програмних засадах;
- по-четверте, недопущення виникнення прогалин та колізій у законодавстві в процесі його вдосконалення.

На думку Ю. Атаманової, в контексті впровадження інноваційних процесів у сферу господарської діяльності, насамперед, доцільно здійснити конкретизацію та систематизацію правового інструментарію, що є необхідним для розроблення і реалізації закладених у програмах соціально-економічного розвитку різних видів та рівнів завдань, а також для забезпечення комплексної взаємодії інноваційних структур і процесів за різними напрямками і рівнями реалізації інноваційної політики [2, с. 146], з метою випередження приватними вищими навчальними закладами суспільних та державних стандартів у сфері вищої освіти. Тим самим система приватної вищої освіти в контексті інноваційної політики держави потребує конкретизації та систематизації завдань і напрямків діяльності, що має бути закріплено на законодавчому рівні. Саме ці узагальнені погляди можуть бути закладені в основу концептуального розвитку як системи приватної вищої освіти, так і господарського законодавства України, яке регламентує діяльність приватних вищих навчальних закладів.

Підбиваючи підсумки, можна запропонувати наступні шляхи удосконалення господарського законодавства в даному аспекті:

- оптимізації системи оподаткування діяльності приватних вищих навчальних закладів на рівних засадах із вищими навчальними закладами інших форм власності;
- законодавчого закріплення організаційно-правових форм вищих навчальних закладів та визначення правового статусу тих вищих навчальних закладів, що мають відомче походження або засновуються установами профспілок, Національної академії наук України тощо;
- комплексної правової регламентації правового статусу приватних вищих навчальних закладів.

Література

1. Задихайло Д. Стратегія держави в системі законодавчого регулювання економічних відносин / Д. Задихайло // Вісник АПрН України. – 2006. – № 1 (44). – С. 129-138.
2. Атаманова Ю. Правові засоби здійснення державної інноваційної політики / Ю. Атаманова // Вісник АПрН України. – № 1 (44). – 2006. – С. 138-

147.

3. Гайков А. А. Проблемы оптимизации учебного процесса в негосударственных вузах / А. А. Гайков // Сборник матер. II Международ. семинара лидеров частного образования на тему: «Экономико-правовые аспекты деятельности частных вузов, концептуальные основы их деятельности и развития» (03-05 июля 2000 г., г. Харьков). – Х., 2000. – 207 с.

УДК 346.9 (043.2)

Муляр Г. В., к.і.н.,
Головня І. В., Іжаковська А. В., студентки,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

МІСЦЕ АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКИХ САНКЦІЙ

У зв'язку з розвитком приватної господарської діяльності виникла потреба запровадити інститут адміністративно-господарських санкцій, як одного із ключових адміністративно-правових інститутів, призначених для забезпечення законності саме у сфері господарських відносин. До складу цього інституту увійшли різноманітні санкції, що застосовуються в адміністративному порядку переважно органами виконавчої влади до суб'єктів господарювання за порушення норм різних законодавчих актів. Оскільки положення про ці санкції є новими в законодавстві України, то вони вимагають наукового дослідження – саме в цьому контексті можна зазначити актуальність даного дослідження.

Адміністративна відповідальність є інструментом регулювання державою соціально-економічного життя суспільства, засобом державного примусу виконання зобов'язань, покладених на суб'єктів господарювання законом чи покладених на окремих юридичних осіб внаслідок вчинених ними правопорушень у господарській сфері [5].

Суб'єктом, до якого застосовують адміністративно-господарські санкції, може бути лише суб'єкт господарювання, який порушив встановлені законодавством правила ведення господарської діяльності, тобто санкції застосовуються не до всіх учасників господарських відносин.

Підставами застосування санкцій даного виду є адміністративно-господарське правопорушення, до якого слід віднести винне, протиправне невиконання чи неналежне виконання суб'єктом господарювання своїх зобов'язань, передбачених чинним законодавством, що порушує права інших суб'єктів господарювання.

Адміністративно-правові санкції відрізняються від інших засобів впливу на суб'єктів господарювання тим, що вони застосовуються